

Forfatter: Hertz, Henrik

Titel: Prolog ved en Forestilling af Schattenspiel an der Wand

Citation: Hertz, Henrik: "Prolog ved en Forestilling af Schattenspiel an der Wand", i Hertz, Henrik: *Digte fra forskellige Perioder, 1.-4. Deel.*, udg. af Første Deel, 1851-62., s. 112. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-hertz09_lev-shoot-workid64352.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Digte fra forskellige Perioder, 1.-4. Deel.

Prolog,

frem sagt i et Selskab ved en Forestilling af det saakaldte Schattenspiel an der Wand.

Prologus træder frem med en tom Sæk i Haanden og siger:

Mine høie Patroner! Høistærede Venner!
Mine Herrer og Damer! Jeg er Deres Tjener!
(Afsides.)
Nei, det kan aldrig gaae godt. Hm! hm!
(Høit.)
Jeg har et Par Ord at fortælle Dem;
Men Sagen er saa aparte, saa egen,
At jeg er virkelig ganske forlegen.
Enhver af Dem formoder bestemt,
At see en Comedie her iaften;
Og dersom det ikke var gaaet saa slemt,
Saa havde vi uden Spørgsmaal haft'en;
Men nu bli'er det Hele Bind, kan jeg troe.

113

Historien er i Korthed denne:
Jeg har den Lykke privat at kjende
Den kuhnske Troupe paa Vesterbro;
Ja, jeg tør paastaae, hos denne Vande
Kan jeg betragtes som Potte og Pande.
Jeg stolede derfor paa Hjælp fra den
Og tænkte: »Da vi er' saa meget intime,
Saa tjene de vel deres gamle Ven
Med en eller anden smuk Pantomime.«
Og ubekymret, i denne Tro,
Jeg traved' imorges til Vesterbro.
Jeg fandt som sædvanligt den lille Laage
Ved deres Theater paaklem, og saae
En gammel Kone derinde staae
Og feie Støvet af Hjørner og Kroge.
Er Nogen hjemme? jeg spurgte. - »Nei.« -
Hvor er' de da nu? - »De er' reist deres Ve.«
- Hvorhen? - »Jeg troer, til St. Petersborg.«
- Aa!! -

Her stod jeg en kjøn; fortvivlet jeg saae,
At alle vore Planer i Skarnet laae.
Jeg stamped' med Foden; jeg slog mig for Panden;
Jeg var ikke langt fra at gaae fra Forstanden.
Da saae jeg med Eet ved det svage Skin
Af Konens Lygte, der rørte sig Nogen;
Det løb paa Theatret ud og ind,
114 Som dunkle Figurer, der sees i Taagen.
Nu strakte det sig og nu gav det efter;
Nu sank det sammen, og nu vandt det Kræfter.
Den smidige Krop
I Bugter naaede mod Loftet op.
Hvem - spurgte jeg - er det, der rører sig der?
Nei see, nu er det os ganske nær!
»De der? - begyndte Konen at tale -
Det er Skygger af Selskabets Personale.«
Hvem? Skygger? - jeg svarede stødt - hun har,
Det mærker jeg sagtens, mig lidt til Nar.
- »Ih, nei! min Herre! - gav Konen til Svar -
Det er jo bekjendt, naar bort de drage,

Saa lade de deres Skygger tilbage.
Deslige Personer reise, De veed,
Med allerstørste Sparsommelighed.
Hver Plads i Vognen er overfyldt
Med Folkene selv, og Hver har sin Byldt.
Saa seer De selv, mellem al den Stads
Kan Ingen faae til sin Skygge Plads.
Den bliver da her. Man lukker den inde,
Af Oeconomie, for Plads at vinde.«
- Forundret hørte jeg Konens Ord.
Iførstningen tænkte jeg, hun bedrog mig.
Men, da hun nu høit og helligt svoer,
Saa nægter jeg aldrig, at det slog mig.
115 - Ja, hvad der er mere: den gode Madame
Forsikkred', at Skyggerne var, naar det gjaldt,
Saa flinke som Folkene selv i Alt
Og kunde gjøre ganske det samme.
- Nu, kort at fortælle, jeg tænkte som saa:
I Æslets Sted man nøies med Grimen;
Og kan man ei noget bedre faae,
Man nøies med Skyggen af Pantomimen.
For gode Ord - og for Penge - jeg fik
En Sæk af Madamen; med Sækken gik
Jeg op paa Theatret og fik til Lykke,
Skjøndt langsomt, i Sækken den største Skygge.
Det var Pierrot. Han stod og sov
Med Ryggen lænet mod en Coulisse,
Der forestilled' en Deel af en Skov.
Jeg tog ham vaerligt, da Karlen er grov,
Og løfted' den spidse Hat fra hans Isse
Og putted den ned. Han rysted' og gjøs
Og gabed' gefærligt, som om han frøs.
Men, da jeg tilsidst fik ham selv i Sækken,
Da foer han i Søvnne sammen og nøs.
- Da han var forvaret vel, kom Rækken
Til Harlekin med samt Columbine.
De stod fordybed', med Ømhed i Mine,
Med Kjærligheds-Sprog i hvert Øiekast,
Og holdt hinanden omfavnet fast.
116 Nu veed man, om ogsaa Verden gik under,
Og Stjerner og Maane faldt ned med Dunder,
Det mærkedes ei af et elskende Par.
Jeg nærmed' mig da med Sækken, var snar,
Og mens de kyssedes ømt paa Munden,
Jeg lagde dem lempeligt ned paa Bunden.
- Og efterhaanden maatte de Andre,
En efter den Anden, i Sækken vandre:
En Jomfru Levin med forkortet Skjørt;
En anden, der var urimelig snørt;
De tvende Pricer, den gamle Kuhn,
En Mand fra Kapellet (jeg troer, det var Bruun),
En Troldmand, en Amor, en Pyntekone,
En Mand, der saae ud som Pantalone,
En Pollicinel, og mange Fleer,
Som man sædvanligt paa Broen seer.
- Her har jeg dem Alle -
(peger paa den tomme Gæk.)
Ifald De ville,

Høistærede! kan de begynde at spille.
Men, for at der ei skal spilles omsonst,
Jeg beder Dem mindes vel, at vort Stykke
Er i sig selv ingen egentlig Kunst;
Ak nei! af Kunst det er kun en - Skygge.